Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Joakina Irizar Zarautz

Andoain, Gipuzkoa (1930)

Aurkibidea

Biografia

Andoaingo Garro baserrian jaio zen. Bost senide izan ziren, baina lau hazi ziren bertan, denen artean bigarrena bera. Eskolan gutxi ibili zen, zortzi urterekin etxea gobernatzeko adina baitzen bera. Hamabi urterekin neskame joan zen; eta, hamalaurekin, Moleda fabrikan sartu zen lanera, hogeita bat urte zituen arte. Villabonara neskame joateko atera zen handik, eta Donostian ere ibili zen; baina, azkenean, Sorabillan taberna hartu zuten berak eta artean senargai zuen lagunak (gero berarekin ezkonduko zen); eta han egin zituen berrogeita sei urte, bizi ere bertan eginez.

Zintak

AND-025

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Ansa, Ainhoa
- **Data**: 2010-07-02
- **Iraupena**: 48 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Idoia

Pasarteak

1. Zortzi urterekin izandako istripua

- **Erref**: AND-025/004
- **Iraupena**: 0:01:53. **Hasi**: 00:03:21. **Bukatu**: 00:05:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Ama Donostiara joan zen, berdura saltzera, eta berak jartzen zuen bazkaria, zortzi urterekin. Aza txikitzen ari zela, ebakia egin zuen, baina ez zuten medikuarengana eraman. Medikua etxera joaten zen, larrialdiren bat zegoenean. Bestela, kontsulta etxean izaten zuten medikuek.

2. Umeen jaiotza tabua zen

- **Erref**: AND-025/005
- **Iraupena**: 0:02:26. **Hasi**: 00:05:14. **Bukatu**: 00:07:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Sexua

Laburpena:
Medikua oinez ibiltzen zen. Erditzeetan joaten zen. Bera ez da amaren erditzeekin gogoratzen; umeak etxetik bidaltzen zituzten. Tabua zen. Paristik zetozen umeak. Dena bekatua zen.

3. 12 urterekin neskame

- **Erref**: AND-025/006
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:07:40. **Bukatu**: 00:09:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak

Laburpena:
11-12 urterekin neskame. Gaixotuta, aitak etxera eraman zuen, baina baita berriz bueltan bidali ere. Esnea partitzen ibiltzen zen.

4. Moleda fabrikan lanean ibili ondoren, berriz zerbitzera

- **Erref**: AND-025/007
- **Iraupena**: 0:02:20. **Hasi**: 00:09:09. **Bukatu**: 00:11:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak

Laburpena:
14 urterekin Moleda fabrikan hasi zen lanean, aitaren bidez. 21 urte arte. Gripearekin zegoela, prima galdu zuen, eta lanez aldatzea erabaki zuen. Izkina jatetxean hasi zen zerbitzen, eta handik hiru urtera Donostiara joan zen neskame. Baldintza hobeak zituen han.

5. Sorabillako taberna hartu, eta ezkondu

- **Erref**: AND-025/008
- **Iraupena**: 0:03:27. **Hasi**: 00:11:29. **Bukatu**: 00:14:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Sorabillako taberna hartu zuten mutil-lagunak eta biek. Donostian neskame zegoela hasi ziren irteten. Umetatik ezagutzen zuen. Lehenengo galdetu zionean, ezetz esan zion berak. Gaixotu egin zen senarra; botikekin joan ziren ezkonbidaiara, Madrilera.

6. Ezkontza bazkaria

- **Erref**: AND-025/009
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 00:14:56. **Bukatu**: 00:16:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:
Ezkontza bazkaria etxean egin zuten, senideekin. Ezkontzeko prestaketarik ez zuen egin.

7. Ezkondu aurretik elkarrekin bizitzea, esameserako bidea

- **Erref**: AND-025/010
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:16:27. **Bukatu**: 00:19:01
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Ezkondu aurretik elkarrekin etxe berean bizi zirela eta esamesak izan ziren. Izebaren etxera joan zen senarra. Noiz joan zen lehen aldiz senarraren familiaren etxera.

8. Etxeko lanetan umetatik

- **Erref**: AND-025/011
- **Iraupena**: 0:03:16. **Hasi**: 00:19:01. **Bukatu**: 00:22:17
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:
Baserriko lanetan ez zen asko ibiltzen, etxeko lanetan gehiago. Arropa konpontzen egoten zen, sukaldean, etxea garbitu... Menda belarra bildu, eta gelak haiekin pasatzen zituen. Pipiaren hautsa talko hautsa bezala erabiltzen zuten. Pasmo belarra eta kamamiloa.

9. Etxeko behiak

- **Erref**: AND-025/012
- **Iraupena**: 0:01:36. **Hasi**: 00:22:17. **Bukatu**: 00:23:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak
- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:
Bi behi izaten zituzten, suitzarrak. Errape minik ez zuten eduki. Anaiak esne behiak jarri zituen gero, eta hura okerrago ibiltzen zen. Karetxentzat landare baten esnea erabiltzen zuten.

10. Garbitasun pertsonala

- **Erref**: AND-025/013
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 00:23:53. **Bukatu**: 00:25:28
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:
Garbitasun pertsonalerako ura ekartzen zuten iturritik. Aldiko hiru balde ekartzen zituen. Labaderoan ere garbitzen ziren. Jaian pasiatzera.

11. Erromeriak eta festak

- **Erref**: AND-025/014
- **Iraupena**: 0:04:19. **Hasi**: 00:25:28. **Bukatu**: 00:29:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:
Erromeriara nora joaten ziren. San Estebanera. Domingo "Ttanttua". Amasatik baserritarrak joaten ziren hara, baina beraiek gutxiagotzat zuren beren burua. Urnietara, Xoxokara. Inguruko herrietako festetara ere bai. Hernanira. Kuadrillan joaten ziren. Sacamantecas. Mutilei gehixeago uzten zieten.

12. Emakume ona: garaiz erretiratzen zena

- **Erref**: AND-025/015
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:29:47. **Bukatu**: 00:31:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Festetan ordubata zen muga. Jai arratsaldetan zortziak. Emakume onak 'aimaritarako' etxean egon behar zuen. Amak esaten zuena.

13. Emakumerik ez tabernetan

- **Erref**: AND-025/016
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:31:09. **Bukatu**: 00:32:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Emakumea ezin tabernara sartu. Gaizki ikusia zegoen. Lasartera, Irubidetara. Gutxixeago ordaintzeagatik, oinez.

14. Sorabillako taberna

- **Erref**: AND-025/020
- **Iraupena**: 0:02:06. **Hasi**: 00:34:07. **Bukatu**: 00:36:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
Tabernan pasatu du bizi guztia, 22 urteetatik 71 urtera. Bezeroei bazkaria eta oroigarri txiki bana eman zien agur moduan. Bezeroekin izan duen harremana.

15. Sorabillako taberna II

- **Erref**: AND-025/021
- **Iraupena**: 0:02:55. **Hasi**: 00:36:13. **Bukatu**: 00:39:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:
Zergatik itxi zuen taberan Santo Tomas bezperan. Maizterrak ziren, eta ez zieten etxea saldu nahi izan. Obrarik egiten ere ez zieten uzten. Komuna eta dutxa.

16. Sorabillako taberna III

- **Erref**: AND-025/022
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:39:08. **Bukatu**: 00:40:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Aisia » Taberna giroa » Hotelak eta pentsioak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
Sorabillako taberna eta etxea nolakoak ziren. Lau gela zituen. Lotarako jendea ere izaten zuten. Ogitartekoak ere jartzen zituen. Bariantea egin zutenean izan zituen langileak.

17. Sorabillako taberna IV

- **Erref**: AND-025/023
- **Iraupena**: 0:02:10. **Hasi**: 00:40:35. **Bukatu**: 00:42:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Lanbideak » Neskameak

Laburpena:
Erromeriarik ez zuten antolatzen. Sorabillako festetan barra jartzen zuten kanpoan. Ogitarteko mordoa egiten zituzten, patata tortila. Afaltzeko ere 20 kilo txipiroi garbitu behar; denak jartzen zituen lanean.

18. Euskarari buruz

- **Erref**: AND-025/026
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 00:43:39. **Bukatu**: 00:46:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara

Laburpena:
Euskara zer den berarentzat. Orain gaztelaniaz hitz egiten duen batekin bizi da, baina senide guztiekin euskaraz egiten du. Biloba denak ikastolara joan dira. Ikastolako euskara.

19. Euskarari buruz II

- **Erref**: AND-025/027
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:46:16. **Bukatu**: 00:47:34
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:
Gaztetan lantegian hasi zenean ikasi zuen erdara pixka bat. Bera ibiltzen zen tokietan euskara erabiltzen zuten. Inguruko herrietara joaten ziren, eta euskara berdintsua zen denetan.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-10-14

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com